

Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası'nın Kıymetli Başkanı, Eximbank'ın değerli temsilcileri, Kıymetli Meclis Üyelerimiz, Basınıımızın güzide temsilcileri;

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce. Meclis Üyemiz Sayın Orhan Kahraman'ın vefat eden kıymetli kayınvalidesine Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Mekanı cennet olsun.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

Her ay Meclis toplantımızda; sanayicilerimiz, iş dünyamız için pozitif bir gündemi konuşmayı umut ediyorum. Ancak jeopolitik gelişmeler, belirsizlikleri her geçen gün daha da artırıyor ve maalesef bu imkânı vermiyor.

Yılın ilk yarısını geride kalırken, beklentiler risk algısının halen devam ettiğini gösteriyor. Rusya-Ukrayna savaşının etkilerini, Suriye'de yaşananları konuşurken, şimdi de Orta Doğu'da yükselen yeni bir çatışma dalgası ile karşı karşıya kaldık. Gazze'de yaptığı soykırımla tüm insanlığı utandıran İsrail'in İran'a saldırıları, İran'ın misillemeleri ve Amerika Birleşik Devletleri'nin müdahil olmasıyla yaşanan süreç, küresel ölçekte kaygıları zirveye taşıdı.

Yakın coğrafyamızda istikrarsızlığı tüm şiddetiyle körükleyen bu gelişmeler, küresel ekonomiyi de derinden etkiliyor. Zaten hassas dengeler üzerinde duran küresel sistem daha da kırılgan hale geliyor. Özellikle enerji fiyatlarında görülen dalgalanmalar, petrol ve doğalgaz arzına yönelik tehditler, dünya ekonomilerindeki belirsizlik dalgasını tetikliyor.

Enerji fiyatları kaynaklı küresel enflasyon baskısının yeniden artması, merkez bankalarının faiz politikalarını daha da karmaşık hale getiriyor; tedarik zincirlerinde oluşan yeni riskler ise reel sektörü zora sokuyor.

Değerli Meclis Üyeleri,

Son dönemde yakın coğrafyamızda yaşanan savaşlar ve Doğu Akdeniz'deki enerji merkezli mücadeleler, bölgesel güvenliği daha karmaşık bir hale getirmiştir.

Tüm bu gelişmelerin bize çok net olarak gösterdiği bir gerçek daha var: Güçlü savunma sanayii tercih değil, zorunluluktur. Savunma sanayiinde dışa bağımlılığı azaltmak ve yerli üretim odaklı teknolojileri geliştirmek, mevcut dönemin en stratejik adımıdır.

Ülkemiz bu alanda büyük bir dönüşüm yaşamış, artık kendi imkânlarıyla geliştiren ve üreten bir güç haline gelmiştir. %20'lerde olan savunma sanayiindeki yerlilik oranımız %80'leri aşmıştır. Stratejik bağımsızlığın temel şartlarından olan savunma sanayii, sadece askeri güç anlamına da gelmiyor. Teknoloji üretimi ve yüksek katma değerli sanayinin gelişimine sağladığı katkıyla ekonomik bağımsızlık için de büyük bir güç sağlıyor.

Son yıllarda Türkiye'nin yerli ve milli savunma sanayii alanında attığı adımlar, stratejik bir dönüşümün habercisidir. Kamuya ve özel sektöre ait dünya devi şirketlerimiz, yüksek teknolojiye dayalı ürünleriyle küresel pazarlarda söz sahibi olmaktadır. Bugün ülkemiz, silahlı insansız hava aracı üretim ve satışlarında dünyada öncü konuma yükselmiştir. Savunma sanayiimiz adına büyük bir gurur da, milli muharip uçağımız KAAAN'dır. Son olarak Endonezya'ya 48 adet satış için ihracat anlaşması imzalandı ve KAAAN, bu ülkenin semalarında da yükselecek.

Tüm bunlar hem ülkemiz hem de savunma sanayiimizin kalbi Ankara'mız için büyük bir gurur vesilesidir.

Kıymetli Yol Arkadaşlarım;

Son dönemde uygulanan sıkı para ve maliye politikaları, enflasyonla mücadele ve makroekonomik istikrarı sağlama amacı taşısa da, bu politikaların doğrudan sonucu olarak ekonomik aktivitede belirgin bir yavaşlama gözlemlenmektedir.

Bu sürecin en tehlikeli yönü ise, sanayi sektöründe yaşanan daralmanın uzun vadeli yapısal tahribata dönüşme riskidir. Üretim altyapısının atıl kalması, nitelikli işgücünün kaybı, makine ve ekipmanların değer kaybı gibi unsurlar, sanayi sektörünün toparlanmasını zorlaştırmakta ve potansiyel büyüme kapasitesini sınırlamaktadır.

Son dönemde enflasyonla mücadele kapsamında alınan sıkı para politikası kararlarını yakından takip ediyoruz. Bu adımların, orta vadede fiyat istikrarını sağlamaya yönelik olduğu konusunda hemfikiriz.

Sıkılaştırıcı politikalarla ekonominin soğuması, her ne kadar fiyat istikrarı açısından olumlu bir gelişme olarak görülse de, bu süreç bizim açımızdan oldukça sancılı geçmektedir. Sıkı para politikalarının bir uzantısı olan yüksek faiz oranları, yatırım ve üretim kararlarını olumsuz etkilemekte; krediye erişim zorlaşmakta, işletme sermayesi ihtiyacı karşılanamamakta ve özellikle KOBİ'ler başta olmak üzere reel sektörde ciddi bir tahribat yaşanmaktadır.

Bu noktada, biz sanayicilerin yatırım gücünü artırma amacıyla hükümetimiz tarafından atılan adımları da yakından takip ediyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yürürlüğe giren yeni Yatırım Teşvik Sistemi'ni, sanayimizin sürdürülebilir dönüşümünü destekleyecek ve yüksek katma değerli üretimi hızlandıracak stratejik bir adım olarak değerlendiriyoruz. Yeni sistemin, özellikle teknoloji odaklı ve dış ticaret dengesini iyileştirici yatırımlara yönelik seçici yaklaşımı, ülkemizin kalkınma hedefleriyle uyumludur. Reel sektörümüzün finansmana erişim zorluklarına çözüm getirmesi amacıyla verilecek teşvik ve faiz desteklerinin, yatırımları yeniden canlandırmasını temenni ediyoruz.

Yeni Yatırım Teşvik Sisteminin tamamlayıcısı olarak Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) program büyüklüğü de bildiğiniz üzere geçen hafta 300 milyar liradan 500 milyar liraya çıkarıldı.

Firmalarımızın yatırımlarına önemli bir ivme sağlayacağını düşündüğüm bu adımlar için Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Orta yüksek ve yüksek teknolojili üretim yapan firmalarımız için sağlanan bu tür desteklerin geleneksel sektörlerimizi de kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesi, üretimin devamlılığı ve rekabetçilik açısından çok değerli olacaktır.

Yılın yarısını geride bırakırken, içimizde hem yorgunluğun hem de umudun izlerini taşıyoruz. Üretmek kolay değil, hele ki belirsizliğin, ekonomik dalgalanmaların ve değişimin böylesine hızlı olduğu bir dünyada hiç kolay değil. Ama biliyorum ki, biz

sanayiciler, ne zaman zorlansak, içimizdeki dayanıklılığı yeniden keşfediyoruz. Tüm büyük başarı hikayelerinin böylesi kriz dönemlerinde yazıldığını unutmuyoruz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Enflasyonla mücadelede sıkılaştırıcı politikaların maliyetini en çok sanayi sektörünün yaşadığını büyüme verileri de teyit etti. 2025 yılı 1. çeyrek büyüme rakamları yüzde 2 ile beklentilerin altında geldi. Büyümeye inşaat sektörü ve kısmi zayıflamaya rağmen iç talebin kaynaklık ettiğini görüyoruz.

Tüketim harcamaları bir önceki çeyreğe göre bir miktar azalmış olmasına karşın yine de yüksek olduğu dikkat çekiyor. Ekonominin arz tarafında ise sanayi ve tarım sektörlerinde ciddi bir daralma var. Sanayide yüzde 1,8, tarımda yüzde 2'lik daralma, üretim olmadan büyümeye işaret ediyor. 2024 yılı ilk çeyreğinde yüzde 21,7 olan sanayinin gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı, yüzde 19,2'ye geriledi.

İmalat sanayiinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı da Haziran ayında, bir önceki aya göre 0.7 puan azalarak, 6 Şubat depremlerinden sonraki en düşük seviye olan %74.4'e düştü.

İki çeyrektir negatif seyreden net ihracatın büyümeyi 0,6 puan aşağıya çektiğini görüyoruz. İstikrarlı ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerimize ulaşabilmek için sınai üretimin artırılması büyük önem taşıyor.

Dezenflasyonist süreç açısından 1. çeyrek büyüme verileri olumlu değerlendirilebilir ancak ekonomin arz tarafı açısından sıkıntılıyız. Enflasyonla mücadelede arz yönünün de güçlü tutulmasının en az talep yönetimi kadar önemli olduğunu defaatle ifade ediyoruz. Arzda yaşanacak şokların hem ilave enflasyonist bir etkiye neden olacağı hem de ihracat ve istihdama olumsuz yansıyarak işsizliği artırabileceği unutulmamalıdır.

Kıymetli Yol arkadaşlarım;

En önemli gündem maddemiz enflasyon olmaya devam ediyor. Ülkemizin enflasyon göstergelerinin küresel ortalamaların oldukça üzerinde olması, fiyat istikrarını sağlayabilmek için halen kat etmemiz gereken önemli bir mesafe olduğunu ortaya koyuyor.

Enflasyonla mücadele için para politikasında rasyonel adımlar atılıyor. Maliye politikasından gelecek güçlü destek başarıya ulaşmanın anahtarı olacaktır. Kamuda tasarruf yapıldığına ilişkin güçlü ve somut örnekler, kamuoyunda enflasyonun düşeceğine dair beklentiyi kuvvetlendirecektir. Kamu mali disiplininin sadece gelirleri artırarak değil, harcamalarda tasarrufla da sağlandığı kanaatinin yaygınlaşması, dezenflasyon sürecinde elde edilecek başarının temel belirleyicisi olacaktır.

Kıymetli Yol arkadaşlarım;

Bu kürsüden en çok dile getirdiğimiz sorunlardan birisi de vize problemi...

İş görüşmeleri ve anlaşmaları yapmak, fuarlara katılmak için Avrupa Birliği ülkelerine seyahat etmek istediğimizde vize engeli ile karşılaşıyoruz. Vize alabilmeyi bırakın, başvuru için randevu bile alamıyoruz ya da aylar sonrasına gün veriliyor.

Biz sanayicilerin defalarca gündeme taşıdığı vize sorununu çok çarpıcı bir şekilde bu kez kim gündeme getirdi biliyor musunuz?

Duyunca belki şaşıracaksınız; Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Thomas Ossowski!

Gazete haberlerine yansıyan ifadelerini aynen aktarıyorum:

“İnsanlar vize randevusu almak için aylarca, hatta bazen bir yıl beklemek zorunda kalıyor. Bu sürdürülebilir bir durum değil. Türkiye ile kurmak istediğimiz stratejik ilişkilerde bu kabul edilemez. Bu, hepimiz için utanç verici.”

AB Büyükelçisi Ossowski, resmi aday ülke olmasına rağmen AB’ye vizesiz seyahat hakkı olmayan tek ülkenin Türkiye olduğunu da belirterek, bazı Avrupa ülkeleri tarafından tanınmayan Kosova’nın, savaştaki Ukrayna’nın, Gürcistan’ın, Venezuela’nın ve hatta ilginç bir şekilde Kolombiya’nın bile AB’ye vizesiz seyahat imkanı olduğunu hatırlatıyor; “Stratejik ortak, çok önemli bir NATO müttefikisi olan Türkiye’nin vizesiz seyahat imkanı olmaması nasıl olabilir?” diye soruyor.

Biz de Sayın AB Büyükelçisi’ne soralım o zaman?

“Bırakın vizesiz seyahati, vize randevusu bile alamamak nasıl olabilir?”

Dış ticaretimizin yarısını gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği ile yaşadığımız bu vize sorununun artık çözüme kavuşması için tüm taraflar gerekli adımları atmalı ve iş insanlarımızın önündeki bu engel kalkmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri

2022 Aralık ayında göreve geldiğimizden bu yana sanayimizin gelişmesi ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmamıza katkı sağlamak amacıyla bu kürsüden sorunlarımızı dile getirip, çözüm önerilerimizi sunuyorum. Her defasında da yapısal reformların önemine vurgu yapıyorum.

Oysa yapısal reform sadece teknik bir kavram değil; aynı zamanda bir irade, bir vizyon meselesidir. Hukukun üstünlüğünden eğitim sistemine, vergi yapısından iş gücü piyasasına kadar birçok alanda atılması gereken adımlar, geleceğimizi doğrudan şekillendiriyor.

Sürdürülebilir büyüme ve orta gelir tuzağından çıkış için enflasyonla mücadele, yatırım ortamı ve iklimi, istihdam piyasası, sosyal yardımlar, eğitim başta olmak üzere birçok alanda yapısal reformların hızla hayata geçirilmesine ihtiyacımız var. Cesaretle, kararlılıkla ve ortak akılla hareket ederek yol almalıyız.

Kıymetli Yol Arkadaşlarım,

Altını özellikle çizmek istediğim bir konu daha var.

Ekonomide, eğitimde, hukukta, demokraside elbette eksiklerimiz, yanlışlarımız olabilir. Zaman zaman farklı düşünebilir, tartışabiliriz. Eleştirilerimizi dile getirir, çözüm önerilerimizi sunarız.

Ama mesele memleket olduğunda; dışarıdan gelen bir tehdit, ortak geleceğimizi ilgilendiren bir gelişme söz konusuysa, işte o zaman tüm farklılıklarımızı bir kenara bırakır, bir olmayı, beraber olmayı, tek yürek, tek yumruk olmayı çok iyi biliriz.

Biz sanayiciler olarak sadece üretimle, istihdamla, ihracatla değil; aklımızla, vicdanımızla, inancımızla da ülkemizin geleceğine sahip çıkıyoruz.

Ortak hedefimiz belli: Başı dik, birliği güçlü, yarınları umut dolu bir Türkiye...

Hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.